

skoraj po vseh uradnih so bile izročene te obravnave takim sodnijskim osebam, ki niso ali celó nič ali le površno slovenski jezik umele. Tako se je godilo posebno pri okrajnih sodnih v Tominu, Cirknem, Kanalu in pri okrožni sodni v Gorici. Namestu da bi se posluževali preiskovalni sodniki priseženih tolmačev, rabili so navadno le take deninarje (diurniste), ki še sami niso znali dobro slovenskega jezika, tako da preiskovalni kazenski zapisniki so bili navadno brez vsake postavne veljave. To se je skazalo mnogokrat pri končnih obravnavah, pri katerih so se glasile izpovedbe prič in obtožencev vse drugače, kakor so zapisniki kazali. Akoravno so bile te napake pri končnih obravnavah prvopodpisanega večkrat karane, ostal je njegov glas vpijočega v puščavi. (Kon. prih.)

Šolske stvari.

Kako so učitelji ljudskih šol na Štajarskem plačani?

Z govora grofa Buola v deželni zboru štajarskem posnamemo tole: „Znano Vam je gotovo, da na deželi, tudi v malih mestih in trgih ena oseba opravlja tri službe, ona je ob enem učitelj, mežnar in organist, ter da dobí za vsako posebno plačilo, od ktere ima učitelj najmanj. Pred sabo imam nad 200 fasij iz 1859. l. Res je, da so se te malo spremenile zato, ker se tudi število prebivalcev množi; al še vedno služi učitelj manj ko mežnar. V Ligistu dobiva učitelj kot učitelj 82 gld. 33 kr., kot mežnar 338 gold. 35 kr. in kot organist 76 gold. 40 kr., toraj skupaj 497 gold. 8 kr. V Kajnah je pa razloček še večí. Tù dobiva učitelj kot učitelj 25 gold., kot mežnar 398 gold. 35 kr. in kot organist 123 gold. 57 kr., skupaj toraj 446 gold. 92 kr. Še slabše je v Štajncu. Tù dobiva učitelj kot učitelj 13 gold. 30 kr., kot mežnar 207 gold. in kot organist 50 gold. 52 kr. Največi je pa v Brežicah. Tù dobiva učitelj kot učitelj 5 gold., kot mežnar 237 gold. in kot organist 13 gold., toraj za službo učiteljsko komaj 50. del celega zaslužka.“

Novi učitelj.

Resnica ali pa zabavljica, kar kdo hoče.

Neka fara je dobila novega učitelja. Pa mož faranom ni nič po volji — in zakaj neki ne? Saj ne zná „s tremi“ zvoniti — so mi tožili, ko sem jih vprašal — 8 do 10 let se mora „šolmaštra“ učiti, pa še zvoniti ne zná in tudi ure ne gleštatí? To je vendar poglavitna stvar. Kar imamo novega šolmaštra, je zmiraj ura prehitra. Potlej pa še hoče, da bi otroci vsak dan pridno v šolo hodili, in res se jim zná ta krota v šoli tako sladkati, da po sili hočejo vsaki dan v šolo. Kaj imamo mar kmetje otroke za šolo? Če bo šolmašter tako siten s svojo šolo, kakor se zdaj kaže, mu ne damo niti žita, niti jaje in nobene klobase; potlej se bo že poboljšal. Rajnki Pucman, Bog mu daj dobro! to je bil šolmašter, kakor se spodobi; zvonil je sam s tremi, kakor da bi bil godel; uro je znal na minute „rihtati“ in vse eno mu je bilo, ali je kdo prišel v šolo ali ne. Če otrok ni bilo v šolo, ker so domá krave pasli ali pa po hosti strže pobirali, je ranjki naložil koš gnoja pa ga je nesel na njivo. Sedanji šolmaštri pa le kričijo: „otroke v šolo, otroke v šolo!“ Res se kaže, da je na svetu današnji dan vse narobe! — Tako so godrnjali sosedje. Novi učitelj se ni jezil nad njimi. Le eno vprašanje jim je uljudno zastavil. „Vi stari oče Grega! imate pač že dobrih 6 križev na hrbtu; povejte mi: koliko ste pred 40 leti iz štacun kupili ži-

dane robe, ki jo zdaj vaše hčerke nosijo? — koliko ste „kofeta“ popili na leto? — koliko ste davka plačevali? Vaš grunt pa danes ni nič večí, kakor je bil takrat, kaj ne da? Časi so zdaj vse drugačni. Al smemo tedaj mi taki biti kakor so bili nekdanj? Gotovo da ne, sicer konec vzamemo. Bog nam je dal um in pamet, da to vprezamo, ne pa samo voliče. Otroci se morajo tedaj učiti, da si pridobijo vednosti, ktere jim pomagajo do tega, da si pridobijo več dohodkov in olajšajo življenje. In zato je šola. Za to pa je učitelj, da podučuje vašo mladino, ne pa da zná „s tremi“ zvoniti ali pa uro „rihtati“.

In zadej se oglasi pameten kmet, rekši: Resnico Vam je zasolil novi učitelj!

Zabavno berilo.

Dobri veseljaki.

Spisal Fr. Zakrajšek.

Mojster.

Hitro pive donesite,
Gladka čela zdaj, ju ju!
I s skrbmi nas ne motite,
Mi smo dobre volje tu.

Vsi.

I s skrbmi nas ne motite,
Mi smo dobre volje tu.

Mojster.

Ak je v pivi malo hmelja,
Nam preseda, ne diši;
Tak neslani kuriželja
Nam prav nič po godu ni.
Kdor le kremži svoja lica,
Od veselja nič ne vé;
A poštena veselica
Tu odpiraj nam srcé.

Vsi.

A poštena veselica
Tu odpiraj nam srcé!

Mojster.

V pitji bomo govorili —
Tak že davn' sklenili smo —
Bote, bratje, pa pazili,
Da pošten govor nam bo.
En požirk pa, dragi svatje,
Še poprej je dovoljen:
Radost nam podnevi, bratje!
I ponoči lahek sen!

Vsi.

Radost nam po dnevi, bratje!
I ponoči lahek sen!

Mojster.

Joža, teb' pa lahka senca
Na obrazu zdaj igra,
Turška brada, za Slovenca
To, verjemi, ne veljá.

Vsi.

Turška brada, za Slovenca,
To, verjemi, ne veljá.

Mojster.

Zdaj povej nam svoje želje,
Da obsodimo te mi:
Kdor kalí nam tu veselje,
Tud požirka vreden ni.

Vsi.

Kdor kalí nam tu veselje,
Tud požirka vreden ni.

Joža.

Da, priznavam vašo jezo,
I pravičen je osup;
Zgubil sem nezvesto Rezo,
Kaj na ženske stavim up?

Mojster.

Tacih muh odpodi môro,
Ženske bile, ženske so;
Dans pa delal boš pokoro,
Žensk omenjaj ti s častjó.

Vsi.

Dans pa delal boš pokoro,
Žensk omenjaj ti s častjó.

Mojster.

Al med rožami vse rože,
Kar jih cvete, so lepé?
Da odslej boš sodil lože,
Danes pive pôsti se.

Vsi.

Da odslej boš sodil lože,
Danes pive pôsti se.

Mojster.

Ti, Justin, pa boš povedal,
Ki tak ljubko se smehljaš,
Kaj si v duhu ravno gledal,
Kake misli zdaj imaš.
Blagi čut se naznanjuje
Na obličji dobrega,
Kdor pa zle naklepe kuje,
Gleda tmavo dol na tla.

Vsi.

Kdor pa zle naklepe kuje,
Gleda tmavo dol na tla.

Justin.

O prijaznosti, o slogi
Ravno zdaj premišljal sem,
Ino, glej, občutki mnogi
So rodili se o tem.

Mojster.

Sloga pač, mladeneč mili,
Sloga, to je lepa stvar, —
Da b' jo vredno vsi cenili —
Ona je nebeški dar;
Saj sad njeni, le recimo,
Slava i popolnomast,
Ta kozarec posvetimo
Lepi slogi zdaj na čast!

Vsi (vstanejo).

Ta kozarec posvetimo
Lepi slogi zdaj na čast!

Mojster.

Bod' veliko ali malo,
Porazumbe treba je!
Tud' Jožetu bi kazalo,
Da bi z Rezo spravil se.
Kar se pri peneči pivi
Tù nodolžna šala zdí,
To v velikem, ljubeznivi!
V vel'ki meri se godí!